

LLIRI BLAU

Iris germanica L. [1753, Sp. Pl. : 38]

$2n = 36, 44, 48$

Iris germanica. Imatge d' AMÉDÉE MASCLEF

Imatge de HANS-SIMON HOLTZBECKER

Iris germanica. Imatge: THOMÉ, OTTO WILHELM

Iris florentina. Imatge de FRANZ EUGEN KÖHLER

NOMS POPULARS

Alemany:	Deutsche schwertlilie/Echte schwertlilie / Ritter-schwertlilie / Schwertlilie / Türk schwertlilie
Anglès:	German iris/Bearded iris / Blue Flag / Fleur-de-lis / Garden iris / Iris / Orris / Orris rood / Orris root / Purple flag / Tall bearded iris
Àrab:	كف الصبا / سوسن ألماني / سوسن / أزرق / زنبق أيريسا / irsa
Armeni:	Հիիիկ պարկայիկ
Castellà:	Iris/Lirio / Lirio cardeno / Lirio común / Lirio morado/ cárdeno, carrizas, carrucia, cebollas de lirios, cuchillos, espadaína, espadañas, fresilla de monte, ireos de flor blanca, ireos de flor púrpura, iris, lirio, lirio azul, lirio blanco, lirio calzado, lirio cárdeno, lirio de campo, lirio de Florencia,, lirio de las parmas, lirio de maceta, lirio de palma, lirio morado, lirio pascual, lirio silvestre, parma, parmito
Català:	Lliri blau/Garitjol blau / Grejol/Lliri comú/Lliri morat/ Lliri de Sant Josep
Danès:	Have-iris / Iris / Sværdlilie
Eslovac:	Kosatec nemecký
Eslovè:	Bradata perunika / Nemška perunika / Perunika nemška
Estonià:	Aediiris/Aed-võhumõök
Finlandès:	Saksankurjenmiekka/Sininen kurjenmiekka
Francès:	Iris d'Allemagne/Flambe/Iris / Iris allemand / Iris germanique
Gal·lès:	Gellesgen farfog
Grec:	Ἴριδα / Ἴρις η γερμανική / Καζάφι
Hebreu:	אירוס גרמני
Holandès:	Blauwe lis/Duitse lis / Duitse lis soort / Lis soort
Hongarès:	Kerti nőszirom/Kék nőszirom / Nepáli nőszirom
Italià:	Giaggiolo maggiore/Giaggiolo paonazzo
Japonès:	ドイツアヤメ
Kurd:	Pelezêsk/Pizîlaqa alman
Noruec:	Hageiris
Polonès:	Kosaciec bródkowy/Kosaciec niemiecki / Kosaciec ogrodowy
Portuguès:	Lírio-cardano / Lírio-cardeno / Lírio-da-alemanha / Lírio-germânico / Lírio-roxo/ Iris / Lírio florentino
Rus:	Ирис германский
Serbi:	Перуника/Богиша/ Perunika/ Bogiša
Suec:	Tyskiris/Trädgårdsiris
Turc:	Mor süsen / Navruzu / Türk süzeni
Тхес:	Kosatec německý
Ucraïnès:	Півники німецькі
Xinès:	德国鸞尾

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Les Iridàcies tenen flors dialipètales, superovàriques, anisostèmones; tenen rizomes o bulbs, i els estigmes bilobulats.

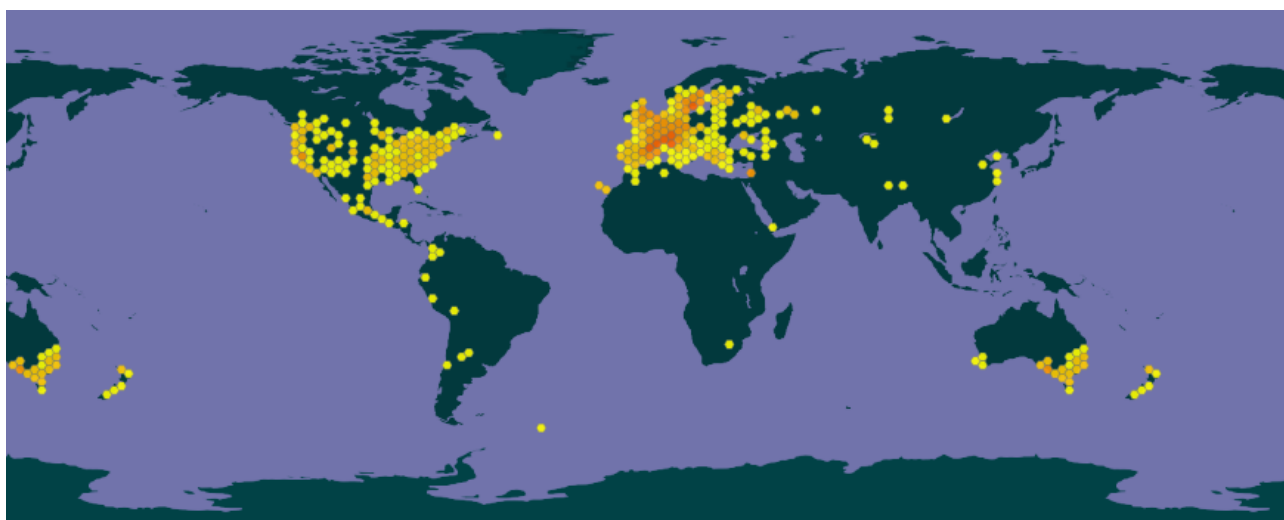
Dins les Iridàcies, el gènere Iris es distingeix per tenir les fulles lanceolades de més de 3 mm d'amplada que ixen molt abans que les flors; i flors amb tèpals desiguals entre ells, molt més grans que 15 mm, 3 exteriors divaricats o tirats cap avall i els 3 interiors drets; estams erectes; estils curts; estigmes molt grans, petaloides.

Aquest lliri és planta perenne que pot arribar fer 80 cm d'alçària. Destaca per rizoma carnós, blanc, que s'estén densament i horitzontal. Les fulles són lanceolades, i una mica més curtes que les tiges floríferes. Hi ha 2-3 flors per espata, molt oloroses, subsèssils,

de color morat, violeta, blanc o groc i morat. L'espata està inflada i té les valves obtuses oblongues, herbàcies a la base, escarioses i rogenques a la part de dalt. El periant té el tub més llarg que l'ovari, i divisions amples de longitud similar, i el limbe quasi tan ample com llarg. Les divisions exteriors són barbudes per la part de sobre i al mig. Els estigmes són més amples al cim i hi tenen 2 lòbuls ovals divaricats. La càpsula és oval-trígona.

Dins el gènere, *Iris germanica* es distingeix per tenir un rizoma gruixut (com el dit gros) i no bulbs, i fulles no canaliculades, el periant amb el tub més llarg que l'ovari, la tija de més de 30 cm, espates verdes a la base, estigmes més amples al cim i flors liles, blaves, morades, porpra, taronja, grogues, rosa, vermelles, o blanques. Hi ha la var. **florentina** de flors blanques, amb les divisions del periant (tèpals) molt més llargs que amples, estigmes més amples a la zona del mig, amb lòbuls no divaricats i rizoma molt olorós una mica rosat.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Iris germanica al món, segons GBIF

Es fa en terrenys rocosos o argilosos més aviat secs, assolellats, segurament subespontània. Es troba majoritàriament a Europa i Amèrica del Nord. També al SE d' Austràlia. No tolera la salinitat i tampoc li agraden els terrenys massa adobats amb matèria orgànica. A Catalunya manca a les planes lleidatanes i a cotes per sobre els 1500 m snm.

ESOTERISME

Els lliris de flors grogues i morades simbolitzen la passió sexual, però també la falsedat. Els de flors blaves simbolitzen l'arribada de bones notícies tranquil·litzadores i d'assoliment de capricis i de la bellesa. Els de flors violeta s'associen a la noblesa i devoció religiosa, donen harmonia espiritual, saviesa i intel·ligència i ajuden a meditar i a estudiar amb tranquil·litat. Els de flors blanques signifiquen la puresa i esperança de recuperació després dels problemes de salut o altres i superació de les adversitats o invitació a superar la manca de comunicació. Per als grecs clàssics aquestes flors blanques varen sorgir d'unes gotes de llet de quan Hera dona va el pit a Hèrcules. La resta de la llet encara es pot veure mirant el cel en una nit sense lluna i sense núvols en forma de Via Làctia.

Per als antics egipcis les flors d'Iris representaven la saviesa, la fe i la valentia i es posaven a la tomba amb l'avinentesa que aquesta valors els mantindria el difunt al més enllà. La flor de lis és un símbol de nobles des dels temps micènics (des del rei CNOSSOS) fins la nissaga dels borbons actuals, des de l rei LLUÍS VII.

Segons la mitologia grega Iris era filla de Taumas i d'Electra, i germana de les Harpies. Iris era la missatgera dels déus de l'Olimp i duia gairebé només bones notícies. Per tal de facilitar la comunicació dels missatges Hera la va convertir en l'arc de Sant Martí. De la flor de l'Iris n'hi ha de tants color com té l'arc de Sant Martí. Per als rituals religiosos les flors d'aquest lliri han de ser collides per persones castes. I la flor mateixa, en especial la blanca, és símbol de castedat. Però a la vegada és una flor que pot reconciliar els amants. També hi havia una prova per esbrinar si una donzella era verge o no. Si orinava molt després de prendre el pol·len del lliri amb aigua o vi, això delatava que no ho era. Per altra banda, el ritual de neteja de males energies a les embarassades amb la rel del lliri facilita que tinguin un bon part si es fa dues setmanes abans del termini. També poden penjar una rel del coll amb una cinta verda que la creui i que arribi fins la panxa. I la rel penjada del coll fa que els amants es reconciliïn.

És planta de Venus i de la Lluna i és adient collir-la quan Venus o la Lluna estiguin en Àries o en Libra.

El perfum intens de la flor ajuda en rituals màgics. Si es manté a la cambra de la noia que s'ha de casar ja des d'u mes abans això facilitarà la felicitat del matrimoni. I si una dona està molt desesperada pels mals tràngols que està passant pot recórrer a posar-se en contacte amb la pell una bosseta de tela morada amb un tros de pergami on hagi escrit el seu nom i una creu al costat, i amb tres llavors de llimona, un propàgul de falguera i una llesca de rel de lliri. Però mentre cus la bosseta ha de repetir unes quantes vegades la frase: «Que la Magdalena em cerqui i canviï el meu destí, i que condueixi la meva vida ple bon camí».

Somniar amb lliris representa el desig sexual i la confiança de sobreposar-se als sentiment negatius. Olorar-los és un bon auguri. Veure'ls en somnis fora de temporada significa que tenim esperances enganyoses i que som víctimes d'infidelitats. Però en general somniar amb lliris és símbol de sensibilitat i gràcia espiritual.

El preparat com a flor de BACH és adient per a les persones que els manca inspiració. Penjant-se un tros de rizoma del coll s'aconsegueix que es redueixien els ganglis inflat o les hemorroides.

HISTÒRIA

A la terrissa micènica del segle XV a.C. ja hi figuren imatges que es podrien interpretar com flors d'Iris. DIOSCÒRIDES (segle I) distingia la varietat macedònica (var. **florentina**) per la bona olor del rizoma de color una mica ataronjat i més potent com a medicinal. El rizoma és calorífic i fluidifica els humors. És bo contra tos amb mucositats espesses, o quan la bilis és massa espessa (aleshores, amb hidromel). El rizoma fa dormir, alleuja el mal de ventre i humiteja els ulls. Beguda l'aigua del rizoma amb vinagre convé als qui han estat mossegats per serps verinoses, i també als qui pateixen de la melsa, tenen espasmes, calfreds, o ejaculen quan no toca. Beguda l'aigua del rizoma amb vi fa venir la regla. El lavatives obra fistules i llagues, i convé als qui tenen ciàtica. En bafs del baix ventre estava els conductes genitals femenins. Introduït un bocí de rizoma com a supositori

vaginal amb mel fa expulsar el fetus. El cataplasma del rizoma bullit estava les escròfules i regenera la carn allí on s'ha posat a la vista l'os. El cataplasma amb vinagre i oli de

roses va bé contra el mal de cap. Un petit cataplasma del rizoma amb mel i rel de *Veratrum album* neteja la pell de pigues i efèlides.

NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) escrivia que l'»Orris» o «Flower-de-luce» és calent i sec en tercer grau, mitiga els accessos de febre, fa venir la regla, ajuda a desintoxicar-se de verins, convé als qui tenen dificultats per respirar. La rel triturada en verd lleva el morat de l'atac de feridura o infart si s'aplica a les zones afectades.

LITERATURA

En un país llunyà el rei es moria i ningú no sabia quin remei e podia curar, llevat de l'últim apotecari que digué que només olorant la flaire del lliri blau recuperaria la salut. El rei va encomanar als seus tres fills que anessin a cercar-lo prometent al qui l'aconseguís dur l'herència del regne. El fill gran era vanitós, el segon gandul i el tercer bon jan. El fill grans i el mitjà passaren debades davant una velleta que demana pa per poder menjar. El petit li'n oferí i a canvi la velleta que en realitat era una fada, li indià on era el lliri blau. Tan content com unes pasques es dirigia cap a palau quan els dos germans se'l trobaren i sorpresos per la troballa del lliri blau l'ofegaren en un estany entre les canyes i se n'endugueren el lliri blau cap a palau. Però abans, d'amagat del germà gran, el mitjà havia clavat una canya a l'aigua perquè el petit pogués respirar des de sota l'aigua. Al presentar el lliri blau al pare se sentí una veu que eixia de la mateixa flor que deia «no és pas aquesta la ma del qui ha trobat la flor». Sospitant per l'absència del fill petit, el pare, ja recuperat, manà anar a cercar-lo. Quan eren a la vora se sentí una flauta que un pastor havia fabricat amb el sobrant de la canya que ajudava a respirar el fill petit, i entre les notes una veu que deia: « passa, passa, mal germà, i no em nomenes, que m'has mort en riu d'arenes, per la flor del lliri blau». Al sentir això el rei demanà explicacions al fill mitjà, qui li explicà el que havia passat. Un cop salvat el petit i nomenat hereu del regne, el gran va ser desterrat i el mitjà perdonat. D'aquesta llegenda medieval el metre JOAQUÍN RODRIGO en va compondre un poema simfònic.

—«Aquest camí tan fi, tan fi, ¿qui sap on mena? ¿És a la vila o és al pi de la carena? Un lliri blau, color del cel, diu: —Vine, vine...—» [JOSEP CARNER]. GUILLERMINA MOTTA va musicar el poema sencer («cançoneta incerta»).

PROPIETATS MEDICINALS

- abortiu
- activador de la PKC
- antídote
- antiespasmòdic
- antifúngic
- antihelmíntic
- antiinflamatori
- antimutagènic
- antioxidant
- antiproliferatiu
- antiulcerós (p.p. gamma-irigermanal)
- balsàmic
- citotòxic (p.p. iris-kashmirianinaA)
- colagog
- colerètic
- cosmètic
- diürètic
- emmenagog
- estimulant de la respiració
- hepatoprotector
- hipoglucèmic
- hipolipidèmic
- hipotensor
- immunomodulador
- inductor de la quinona-reductasa (p.p. irigenina, irilona, iris-kashmirianin)
- inhibidor de l'alfa-amilasa (p.p. hidroxirilonas)
- inhibidor de la serotonina
- inotròpic negatiu
- laxant
- masticatori
- mucolític
- neuroprotector

- perfum (var. florentina)
- protector pancreàtic
- protector pulmonar
- protector renal
- purgant
- relaxant musculatura llisa
- tònic cardíac
- vomitiu

USOS MEDICINALS

- abscessos
- Alzheimer (var. *florentina*)
- angiolocolitis
- asma
- *Aspergillus flavus*
- bronquitis a la gent gran
- calfreds
- càncer de pell
- *Candida albicans*
- ciàtica (lavativa)
- cremades
- dents que fan mal quan ixen
- dispnea
- ejaculació precoç
- *Escherichia coli*
- esclerosis
- escròfules
- espasmes
- espermatorrea
- esplenomegàlia
- febre
- fistules
- halitosis (var. *florentina*)
- infeccions bacterianes
- infeccions víriques
- insomni
- mal alè (var. *florentina*)
- mal de cap (+ oli de roses + vinagre)
- mal de ventre
- malària
- melsa inflamada (esplenomegàlia)
- morats per mala circulació UE
- nafres que deixen l'os a la vista
- nafres que suquegen
- picades de serps verinoses
- pigues (+ mel + *Veratrum album* REL)
- *Plasmodium falciparum* (p.p. iridal)
- pleuresia
- pòlips nasals
- *Pseudomonas aeruginosa*
- refredat
- retenció d'orina
- *Serratia marcescens*
- taques fosques a la pell per insolació (+ *Veratrum album* REL)
- tència
- tos
- tos-ferina
- tuberculosi
- vegetacions

ALTRES USOS

S'ha plantat molt als jardins i vora els camins als monestirs. També sobre les cabanes de pedra seca per tal d'aguantar el sostre i evitar que la pluja s'endugui l'argila que tapa les pedres. La rel assecada durant anys adquireix bona olor i, molta, en especial de la varietat *florentina* (lliri de Florència), forma part de cosmètics, dentífrics, col·lutoris contra l'halitosis. Les llavors s'han emprat com a denes de rosari. L'extracte de la rel actua com a mata-caragols.

POSSIBLE TOXICITAT

Es pot donar el cas de dermatitis al·lèrgica de contacte amb la rel o preparats fets amb la rel.

EFACTES FISIOLÒGICS

La irisolidona estimula la producció de citokines Th1 (IL-2, gamma-IFN, i Th2 (IL-4, IL-5) als limfòcits T CD4+ i CD8+, a dosi entre 0.1 i 0.8 ppm. Per altra banda, la irilona suprimeix la producció d'aquestes citokines actuant com immunosupressora.

L'iridal inhibeix el creixement de les cèl·lules A2780 (càncer d'ovaris) i K562 (leucèmia) i també actua contra *Plasmodium dalciparum*.

PRINCIPIS ACTIUS DE L' IRIS GERMANICA

- 2'-metil-6'-hidroxi-ciclohexenil-3-metil-1-acetofenona-èter
- 2,4',6-trihidroxi-4-metoxi-benzofenona-2-O-beta-D-glucòsid
- 3-beta,4'-dihidroxi-7,3'-dimetoxi-flavona-5-O-beta-D-glucopiranòsid
- 3-hidroxi-5-metoxi-acetofenona
- 5-metoxi-3',4'-dihidroxi-6,7-metilèndioxi-4H-1-benzo-piran-4-ona (=iris-kashmirianina A)
- 5,2'-dihidroxi-3-metoxi-6,7-metilèndioxi-flavona
- 5,3'-dihidroxi-3-(4'-beta-D-glucopiranosil)-6,7-metilèndioxi-4H-1-benzo-piran-4-ona (=germanaism H)
- 5,3,3'-trihidroxi-7,4'-dimetoxi-flavona
- 5,7,2'-trihidroxi-6-metoxi-flavona
- 5,7,4'-trihidroxi-6,3',5'-trimetoxi-iso-flavona
- 8-hidroxi-irilona
- 8-hidroxi-iriolona-5-metil-èter
- acetaldehid
- acetofenona
- acetovainillona
- àcid benzoic
- àcid caprílic
- àcid decanoic
- àcid làuric
- àcid mirístic
- àcid nonanoic
- àcid piroglutàmic
- àcid tridecíllic
- àcid undecíllic
- alfa-amirina
- alfa-carotè
- alfa-irona
- androsina
- apocinina
- benzaldehid
- benzil-alcohol
- beta-amirina
- beta-carotè
- beta-irona
- beta-sitosterol
- cirsiliol-4'-glucòsid
- daucosterol
- diacetil
- estigmasterol
- estigmasterol-3-O-beta-D-glucopiranòsid
- etil-miristat
- eugenol
- flavonoides
- furfural
- gamma-irigermanal
- gamma-irona
- genisteïna
- geraniol
- glucòsids
- ionona
- iridal
- iridina
- iridobelamal A
- iriflogenina
- iriflogenina-4'-O-gentiobiòsid
- irigenina
- irigenina S
- irilina D
- irilona (=5,4'-dihidroxi-6,7-metilèndioxi-iso-gflavona)
- irilona-4'-O-beta-D-glucopiranòsid
- iris-kashmmirianina
- irisid A
- irisina
- irisolidona (=5,7-dihidroxi-6,4'-dimetoxi-iso-flavona)
- irisolidona-7O-alfa-D-glucòsid
- irisolona
- iristectorona K
- irisxantona
- irona
- iso-flavonoides:
 - 5-hidroxi-3-(4'-hidroxi)-6,7-metilèndioxi-4H-1-benzopiran-4-ona
 - 5-hidroxi-3-(4'-metoxi)-6,7-metilèndioxi-4H-1-benzopiran-4-ona
 - 5-metoxi-3-(4'-hidroxi)-6,7-metilèndioxi-4H-1-benzopiran-4-ona

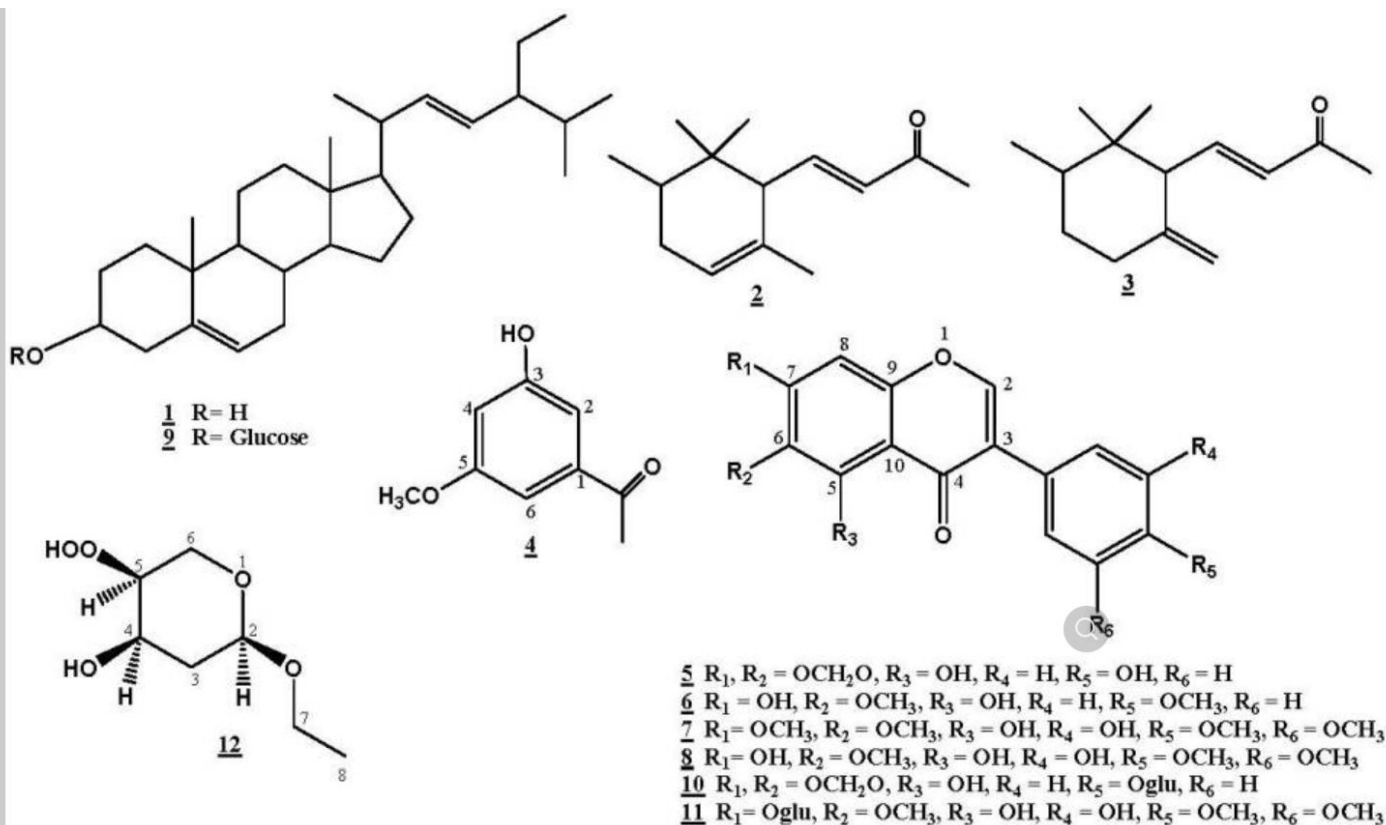
- 5,7-dihidroxi-3-(3'-hidroxi-4'-metoxi)-6-metoxi-4H-1-benzopiran-4-ona
- 5,7-dihidroxi-3-(3'-hidroxi-4',5'dimetoxi)-8-metoxi-4H-1-benzopiran-4-ona
- 5,7-dihidroxi-3-(3'-hidroxil-4', 5'-dimetoxi)-6-metoxi-4H-1-benzopiran-4-ona
- 5,7-dihidroxi-3-(3'-metoxi-4'-hidroxi)-6-metoxi-4H-1-benzopiran-4-ona
- 5,7-dihidroxi-3-(4'-hidroxi)-6-metoxi-4H-1-benzopiran-4-ona
- iso-peonol
- isopenol
- lectina → GalNAC/Gal
- linalool
- mangiferina
- metanol
- metil-caprilat
- metil-linoleat
- metil-oleat
- metil-palmitat
- midó
- mucílag
- muningina
- N-deacaldehyd
- naftalè
- naringenina
- nonil-aldehyd
- oli essencial
- ombuïna
- oxalat càlcic
- resina
- tanins
- tectoridina
- tectorigenina
- triterpens
- vitamina C FUL

AROMA DE LES FLORS D'IRIS GERMANICA

- 1-cariofil·lè 0-54%
- 1-decanol 0-0.5%
- 1-iso-propil-3-tert-butil-benzè
- 1-metoxi-4-propil-benzè
- 1-nonanol
- 1-octanol 0-2%
- 1-undecanol
- 2-dodecanona 0-0.5%
- 2-etil-1-butanol
- 2-etil-hexanol
- 2-fenil-1-propanal
- 2-isopropil-5-ceto-hexanal
- 2-metil-popanoic-acetil-èster 0-2%
- 2-pentadecanona 0-6%
- 2-tert-butil-4-hidroxi-anisol
- 2,2,4-tetrametil-3-pentanona
- 2,2,4-trimetil-pentà 0-2.5%
- 2,2,5-trimetil-hexà
- 2,3-dimetil-ciclohexanol
- 2,3,4-trimetil-pentà 0-0.5%
- 2,4-dimetil-pentà
- 2,5-dimetil-hexà 0-0.5%
- 2,6-di-tert-butil-p-cresol 0-0.5%
- 3-carè 0-1.5%
- 3-metil-heptà 0-0.5%
- 3-metil-pentà 0-1%
- 3,5-dimetil-2-ciclohexèn-1-ona
- 3,5-dimetil-2-ciclohexèn-1-ona 0-2.5%
- 4-carè 0-2.5%
- 4-terpineol 0-0.5%
- 6-decalactona
- 7,8-epoxi-alfa-ionona
- àcid fenil-acètic
- àcid gerànic 0-1%
- àcid miristic
- aldehyd anísic 0-5%
- aldehyd benzoic
- alfa-asarona 0-0.5%
- alfa-bisabolè 0-7%
- alfa-bisabolol 0-0.5%
- alfa-bulnesè 0-2.5%
- alfa-cariofil·lè 0-16.5%
- alfa-cedrè 0-2.5%
- alfa-ciclo-ciral
- alfa-copaè 0-7%
- alfa-cubebè 0-1%
- alfa-fel·landrè 0-0.5%
- alfa-guaiè 0-1%
- alfa-longifolè 0-4.5%
- alfa-longipinè 0-3%
- alfa-pinè 0-12%
- alfa-santalol
- alfa-terpinè 0-0.5%
- alfa-terpineol 0-1%

- alfa-thujona 0-13.5%
- allil-hexanoat
- al·lo-aromadendrè 0-11.5%
- amil-caprilat
- aristolè
- aromadendrè 0-1.5%
- benzil-benzoat
- benzil-formiat
- beta-asarona
- beta-cedrè 0-29%
- beta-ciclo-citral 0-0.5%
- beta-eudesmè 0-2.5%
- beta-pinè 0-4%
- beta-pinona
- beta-santalol
- beta-terpineol 0-3.5%
- beta-thujona 0-2.5%
- butil-butirat 0-0.5%
- butil-caprilat
- butil-hidroxi-anisol
- butil-iso-butirat
- calarè 0-2%
- camfè
- cariofil·lè-òxid
- carvomentè
- cedril-acetat
- cedrol
- cetona 0-2%
- ciclohexà 0-0.5%
- ciclohexan-etanol 0-5.5%
- cinamaldehyd 0-9%
- cineol 0-0.5 0-2.5%
- cis-citral 0-0.5%
- citronel·lè 0-2.5%
- citronel·lil-acetat 0-0.5%
- citronel·lil-butirat 0-0.5%
- citronel·lil-fomiat
- citronel·lil-propanoat 0-2.5%
- citronel·lol 0-33.5%
- criptona 0-2.5%
- croton-aldehyd 0-0.5%
- cumín-alcohol
- decanal
- delta-cadinè 0-10.5%
- dietil-carbonat
- dihidro-alfa-ionona
- dihidro-carvona
- dodecà
- dolcimè 0-4%
- eicosà
- èster acètic del mentol 0-1%
- etil-benzè 0-0.5%
- etil-crisantemumat 0-2%
- eugenol 0-4%
- eugenol-acetat
- farnesil acetat
- farnesol 0-5%
- fenc 0-13.5%hol
- fenetol
- fenil-acetaldehyd 0-0.5%
- fenil-etil-alcohol 0-1.5%
- gamma-decalactona 0-1%
- gamma-gurjunè 0-4%
- gamma-nonano-lactona 0-1.5%
- gamma-terpinè 0-1.5%
- gamma-valeriolactona 0-0,.5%
- geranial 0-2%
- geranil-acetona 0-1.5%
- geranil-butirat 0-1.5%
- geranil-fenil-acetat 0-2%
- geranil-tigliat 0-2%
- geraniol 0-22.5%
- globulol 0-8%
- heptadecà 0-7.5%
- hexadecà 0-0.5%
- hidroquinona-dimetil-mesitilè 0-0.5%
- iso-amil-butirat
- iso-ciclocitral
- iso-eugenol
- iso-hexà 0-1%
- iso-llimonè 0-0.5%
- iso-longifolè
- iso-mentol 0-0.5%
- iso-pulegol 0-1%
- iso-safrol 0.21%
- isoprè 0-3%
- lauril-alcohol 0-1.5%
- linalil-acetat 0-22%
- linalil-formiat 0-3%
- linalil-iso-valeriat
- linalool 0-34%
- linalool-propionat 0-5%
- llimonè 0-1.5%
- longiciclè
- m-dietil-benzè 0-1%
- m-iso-propil-etil-benzè 0-1%
- m-tolualdehyd 0-4%
- mentol 0-1%
- metil-10-undecenoat
- metil-acetat
- metil-antranilat 0-7.5%
- metil-benzoat 0-0.5%
- metil-caprat 0-14%
- metil-caprionat
- metil-cinamat 0-34%
- metil-estearat 0-0.5%
- metil-hexadecanoat 0-23%

- metil-laurinat 0-9.5%
- metil-linoleat 0-1%
- metil-m-tolil-cetona
- metil-miristat 0-23%
- metil-nonanoat 0-2%
- metil-octanoat 0-1%
- metil-oleat 0-2.5%
- metil-salicilat
- metil-toluè 0-0.5%
- metil-undecanoat 0-1%
- metil-undecenoat 0-0.5%
- mircè 0-4%
- miristol-alcohol 0-3%
- neo-hexà 0-0.5%
- neril-acetat 0-2.5%
- nerol 0-23%
- nonà
- nootkanona
- o-xilè
- octil-formiat
- p-metil-benzaldehid
- pantolactona 0-1.5%
- patxulí-alcohol 0-0.5%
- pentadecà 0-8%
- pentadecanol
- pentanol
- perillil-aldehyd
- piperitona 0-3%
- piperonal
- propil-benzè 0-0.5%
- ro-dietil-benzè 0-0.5%
- sabinè 0-0.5%
- safranal 0-0.5%
- safrol 0-6%
- sativè 0-2%
- sogeraniol
- terpinil-acetat 0-4%
- terpinolè 0-1%
- tetradecà 0-0.5%
- tetradecanal 0-2%
- tetrahidro-furfuril-acetat 0-1.5%
- tetrahidro-geraniol 0-20%
- thujopsè 0-22%
- timol
- trans-2-nonenal
- trans-2-pinanol
- trans-carveol
- trans-dihidro-carveol 0-5%
- triciclè 0-3%
- tridecà 0-3%
- tridecanal
- tridecanol 0-9.5%
- undecà 0-4%
- undecanal
- valencè 0-3.5%
- verbenona 0-1%
- viridiflorè 0-11.5%

MÉS INFORMACIÓ

«New constituents from the rhizomes of Egyptian *Iris germanica* L.» . SABRIN R M IBRAHIM, GAMAL A MOHAMED, NAWAL M AL-MUSAYEIB. *Molecules* (2012) 17(3):2587-2598.

«Identification of floral scent profiles on beraded irises». YUAN YUAN, YE SUN, YANCHUN ZHAO, CHUNGUI LIU, XIULAN CHEN. FENGTONG LI, JIANZHONG BAO. *Molecules* (2019); 24(9):1773.

«Chemical constituents from rhizomes of *Iris germanica*». GUO-YONG XIE, YU-JIE CHEN, RUI WEN, JING-YUAN XU, SA-SA WU, MIN-JIAN QIN. *Zhongguo Zhong Yai Za Zhi* (2014); 39(5): 846-850.